



Mindaugas Petkevičius



Pieno atsiradimo kelias prasideda daug anksčiau!!!

Pieno atsiradimo kelias galimas jei **turi:**

1. Žemės
2. Pastatų
3. Technikos
4. Gyvulių
5. Įrangos
6. Darbuotojų



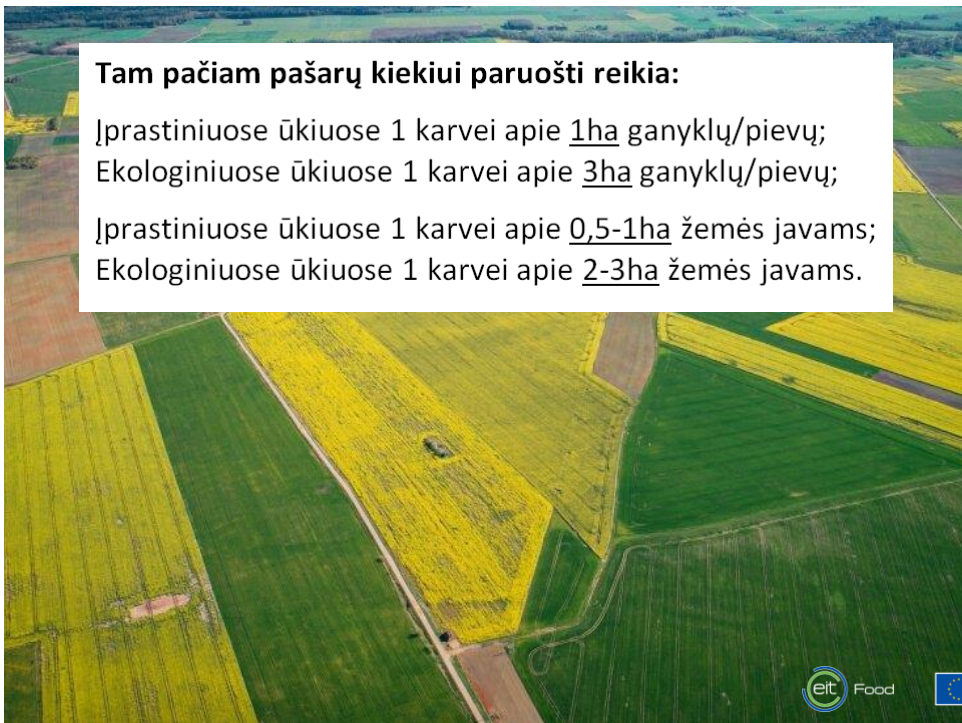
1. Žemė – pašarų užsiauginimui, karvių ganymui;



1 karvei per 1 metus reikia:

- apie 3,6 t grūdų;
- apie 14,7 t žolės siloso;
- apie 1,4 t šiaudų.





2. Pastatai– ferma karvių ir prieauglio laikymui, sandėliai pašarų pasidėjimui, technikos laikymui;



3. Technika – pašarų gamybai (traktoriai, sėjamoji, kombainas, pašarų nuėmimo ir apdorojimo technika...)



4. Gyvuliai – karvės, telyčios, veršeliai



5. Įranga – karvių melžimui, gyvulių šėrimui, girdymui, pieno šaldymui, laikymui



6. Darbuotojai – prie laukų dirbimo, pašarų ruošimo, prie melžimo, prie šėrimo, vet. priežiūra.



Ir...
iš karvių melšime pieno jeigu
karvės bus:

- paėdusios;
- atsigėrusios;
- pailsėjusios;
- nei per karšta ar per šalta;
- pamelžtos;
- apžiūrėtos ir prižiūrėtos (ar nešlubuoja, nesužeistos...)



Ūkininkas visada turi planuoti pašarų
poreikį, planuojamus auginti javus, laukų
sėjomainą, ganyklų atnaujinimą ...

- Ūkininkui reikia apskaičiuoti grūdų bei žolinių pašarų poreikį mažiausiai metams į priekį;
- Reikia susiplanuoti ką ir kur sėti, kur atsėti ganyklas;
- Apskaičiuoti ir įsigyti javų, kukurūzų ar žolių sėklos;
- Įsigyti trūkstamų baltyminių ir energetinių pašarų;
- Pasiruošti pašarų gamybos procesui, kuris prasideda ankstyvą pavasarį ir baigiasi vėlyvą rudenį;

*Pieno gamintojui poilsio nėra nei žiemą nei vasarą!

*Pieno gamintojui poilsio nėra nei šeštadienį nei sekmadienį!

*Pieno gamintojui poilsio nėra nei ryte nei vakare!



Kiek laiko praeina kol tampama karve?

- Auginamos telyčaitės iki 14 mėn., tuomet jos sėklinamos;
- Po sėklinimo praėjus 9 mėn. (amžius apie 23 mėn.) telyčios veršiuojasi, atsiveda veršiuką;
- Telyčia tampa karve.



Kaip ir kur keliauja pienas?

- Karvės melžiamos rankomis arba rankiniu būdu uždedamais melžikliais arba karvės melžiamos robotais.



Kaip ir kur keliauja pienas?

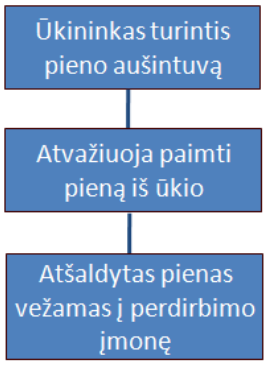
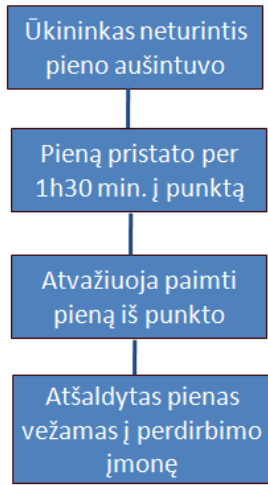
- Visais atvejais pienas yra filtruojamas ir patenka arba į bidonus arba į pieno šaldytuvą.
- Pieno šaldytuve pienas atvėsinaamas iki +5 C.



Kaip ir kur keliauja pienas?

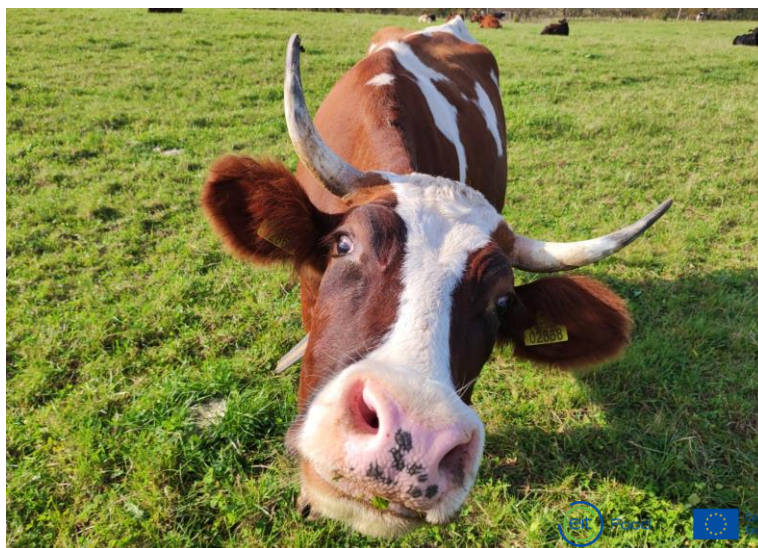
- Iš ūkio, pamelžtas pienas max. per 1h 30min. turi būti pristatytas į pieno supirkimo punktą ir atšaldomas iki +5 C.
- Prieš priimant pieną paimami pieno mėginiai.





Ar to užtenka sklandžiam pieno keliui?

NE!!!



Pieno gamintojas – ūkininkas be pieno gamybos turi žinoti ir teisės aktus, reglamentuojančius visą pieno kelią:

• REIKALAVIMAI PIENO GAMINTOJAMS

Pieno gamintojas privalo:

- būti žemės ūkio valdos valdytoju arba partneriu;
- turėti savo vardu Ūkinių gyvūnų registre įregistruotų pieninių karvių. Jų skaičius turi pagrįsti pagamintus, parduotus, sunaikintus, suvartotus, atiduotus pieno ir (arba) pieno produktų kiekius (pagal bandos ar vidutinį kontroliuojamų karvių produktyvumą šalyje);
- tvarkyti ūkinių gyvūnų apskaitą pagal Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos tvarkos aprašą, patvirtintą žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234 „Dėl Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklavimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- **Pieno gamintojas, parduodantis (atiduodantis) pieną (pieno produktus), privalo:**
 - laikytis [Reikalavimų pieno produktų gamybai ūkiuose ir jų pardavimui](#), patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. B1-251 „Dėl reikalavimų pieno produktų gamybai ūkiuose ir jų pardavimui patvirtinimo“;
 - parduoti ir (arba) atiduoti tiesiogiai vartoti tik savo vardu registruotų pieninių karvių pieną ir (arba) pieno produktus. Jei asmuo parduoda ne savo vardu registruotų pieninių karvių pieną ir (arba) pieno produktus, be reikalavimų gamintojui, jis turi atitikti ir reikalavimus supirkėjui, nustatytus Pieno supirkimo taisyklėse;
 - deklaruoti praėjusiu apskaitos laikotarpiu pagaminto, sunaikinto, suvartoto ūkyje, parduoto ir (arba) atiduoto tiesiogiai vartoti ir likusio nepanaudoto pieno ir (arba) pieno produktų kiekius, jei pieną ir (arba) pieno produktus parduoda ar atiduoda tiesiogiai vartoti;
 - sunaikintą ir suvartotą savame ūkyje gyvuliams šerti pieno kiekį apskaityti [Pieno supirkimo tvarkos aprašo](#), patvirtinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2006 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. B1-401 „Dėl Pieno supirkimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 28 punkto nustatyta tvarka.



- **Pieno gamintojas, parduodantis pieną [Lietuvoje registruotai pieno supirkimo įmonei](#), privalo:**
 - turėti melžiančių ir pieną apdorojančių asmenų medicininės knygeles;
 - pieną paruošti pagal reglamente (EB) Nr. 853/2004 ir supirkimo taisyklėse nustatytus reikalavimus ir sutartą pieno kiekį pieno pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytu laiku pristatyti į pieno supirkimo vietą.
- **Pieno gamintojas, parduodantis pieną kitoje ES šalyje registruotam ūkio subjektui, privalo:**
 - turėti melžiančių ir pieną apdorojančių asmenų medicininės knygeles;
 - pieną paruošti pagal reglamente (EB) Nr. 853/2004 ir supirkimo taisyklėse nustatytus reikalavimus ir sutartą pieno kiekį pieno pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytu laiku pristatyti į pieno supirkimo vietą;
 - iki kiekvieno mėnesio 8 darbo dienos pateikti Pieno pardavimo kitoje ES šalyje registruotam ūkio subjektui mėnesinę ataskaitą (toliau – eksporto ataskaita). Pieno gamintojas, turintis galimybę naudotis elektronine bankininkyste, gali jungtis prie [Pieno apskaitos informacinės sistemos](#) ir pats užpildyti elektroninę ataskaitą arba užpildyti eksporto ataskaitos formą *.pdf ar excel formatu, ją atspausdinti ir siųsti ŽŪIKVC adresu: **Vinco Kudirkos g. 18-1, 03105 Vilnius**.
- **Pieno gamintojų pildomi (teikiami) dokumentai**
- Parduoto pieno perdirtbi kitoje ES šalyje registruotam ūkio subjektui mėnesinės ataskaita
- [Eksporto ataskaita pildoma kompiuteriu](#)
- [Eksporto ataskaita pildoma ranka](#)
(atsispausdinus) Visus metus iki kiekvieno mėnesio 8-os darbo dienos
- Pieno gamybos ir realizavimo metinė deklaracija už 20_–20_ metų apskaitos laikotarpį
- [Pieno gamybos ir realizavimo metinė deklaracija už 20_–20_ metų apskaitos laikotarpį](#)
- Nuo balandžio 20 d. iki liepos 31 d.
- **[Pieno supirkimo taisyklės \(galioja nuo 2015 04 01\)](#)**



EKO Nacionaliniai teisės aktai :

- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. lapkričio 16 d. įsakymas Nr. 3D-737 "Dėl ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų gamybos tarybos sudarymo"](#)
- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. gegužės 8 d. įsakymas Nr. 3D-333 „Dėl statistinės informacijos ekologinės gamybos srityje teikimo“](#)
- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. gegužės 17 d. įsakymas Nr. 3D-352 „Dėl importuojamų ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų dokumentų patikros tvarkos aprašo patvirtinimo“](#) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymas Nr. 3D-309 "Dėl Maisto tvarkymo subjektų veiklos sertifikavimo ir viešojo maitinimo veiklos ekologiškumo ženklo suteikimo tvarkos aprašo patvirtinimo"
- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymas Nr. 3D-2 „Dėl Ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų ženklavimo ir ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų ženklo naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“](#)
- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. rugsėjo 8 d. įsakymas Nr. 3D-359 „Dėl Ekologinio žemės ūkio ir agrarinės aplinkosaugos ekspertų komisijos prie Žemės ūkio mokslo tarybos sudarymo"](#)
- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymas Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“](#)
- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. sausio 15 d. įsakymas Nr. 3D-18 "Dėl Šiaurės Lietuvos karstinio regiono požeminiams vandenims nuo taršos apsaugoti ir ekstensyvaus ūkininkavimo metodams plėtoti 2019-2021 metų veiksmų plano patvirtinimo"](#)
- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. vasario 28 d. įsakymas Nr. 3D-117 "Dėl priemonių susijusių su Šiaurės Lietuvos karstinio regiono požeminiams vandenims nuo taršos apsaugoti ir ekstensyvaus ūkininkavimo metodams plėtoti 2019-2021 metų veiksmų plano įgyvendinimu, finansavimo taisyklių patvirtinimo"](#)
- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 20 d. įsakymas Nr. 3D-286 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės "Ekologinis ūkininkavimas" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo"](#)



- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 3D-267 "Dėl ekologiškų ir pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų maisto produktų vartojimo skatinimo ikimokyklinio ugdymo įstaigose paramos taisyklių patvirtinimo"](#) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymas Nr. 3D-152 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programų „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“, „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo"
- [Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 vasario 12 d. įsakymas Nr. 3D-92 "Dėl darbo grupės sudarymo"](#)
- <https://zum.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/ekologinis-ukininkavimas>

EKO Europos Sąjungos teisės aktai :

- [2008 m. gruodžio 8 d. Komisijos reglamentas \(EB\) Nr. 1235/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento \(EB\) Nr. 834/2007 įgyvendinimo taisyklės dėl ekologiškų produktų importo iš trečiųjų šalių](#) Konsoliduota redakcija: 2020-07-06
- [2008 m. rugsėjo 5 d. Komisijos reglamentas \(EB\) Nr. 889/2008, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento \(EB\) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo](#) Konsoliduota redakcija: 2020-01-07
- [2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas \(EB\) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo ir panaikinantis reglamentą \(EEB\) Nr. 2092/91](#) Konsoliduota redakcija: 2021-01-01
- [2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas \(ES\) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas \(EB\) Nr. 834/2007 nuostatas](#) Konsoliduota redakcija: 2020-11-14
- [2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas \(ES\) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai \(EB\) Nr. 999/2001, \(EB\) Nr. 396/2005, \(EB\) Nr. 1069/2009, \(EB\) Nr. 1107/2009, \(ES\) Nr. 1151/2012, \(ES\) Nr. 652/2014, \(ES\) 2016/429 ir \(ES\) 2016/2031, Tarybos reglamentai \(EB\) Nr. 1/2005 ir \(EB\) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai \(EB\) Nr. 854/2004 ir \(EB\) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB](#)



Rekomenduoju sekti šias naujienas:

- Užsisakyti naujienas iš ŽŪM
<https://zum.lrv.lt/lt/newsletters>
- Sekti LR ŽŪ Ministro įsakymus
- <http://old.zum.lt/index.php?1171762182>
- Ir projektus
https://www.lrs.lt/pls/proj/dokpaieska.projektai_l?p_o rg=13
- Žemės ūkio rūmų naujienos
https://zur.lt/category/zur_naujienos/
- Stebėkite pieno ir pieno produktų kainas
<https://www.vic.lt/pieno-rinka/>
- Stebėkite pieno aukcionus, produktų kainas, naujienas
- www.milkauction.lt



Ar dabar jau galėsime džiaugtis
sklandžiu pieno keliu?
NE!!!

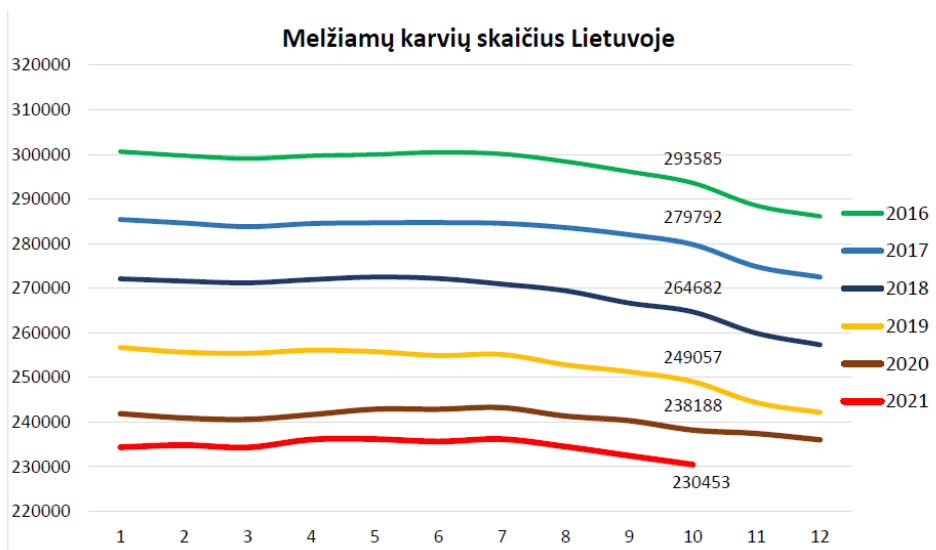


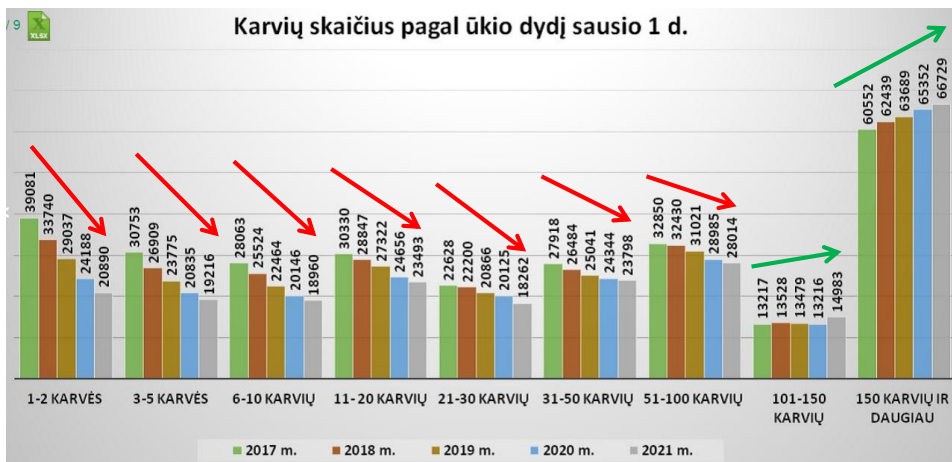
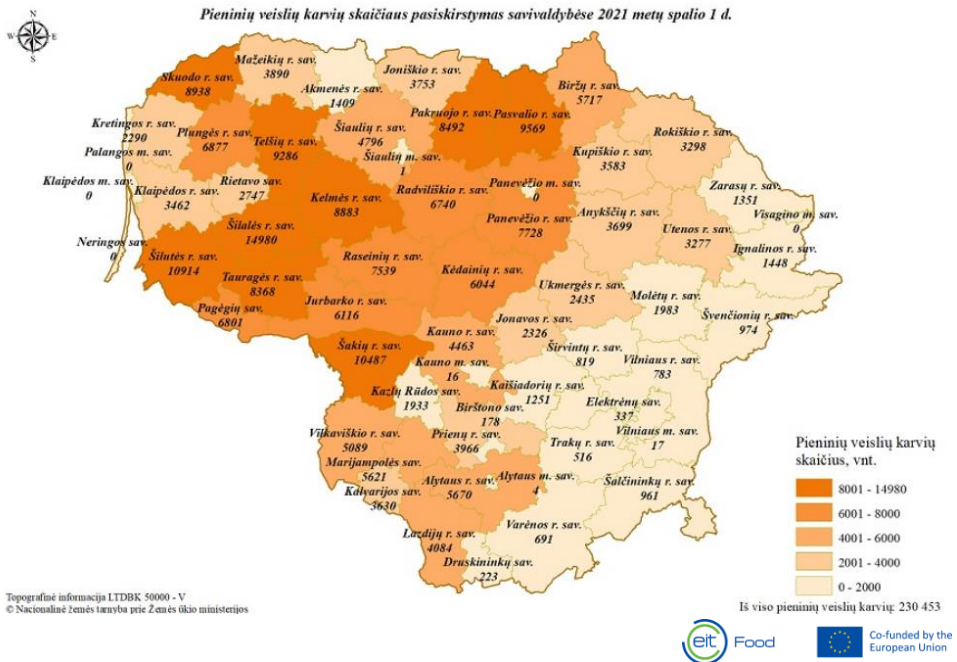
Pieno gamintojas – ūkininkas turėtų žinoti ir laiku atpažinti sklandaus pieno kelio grėsmės bruožus:

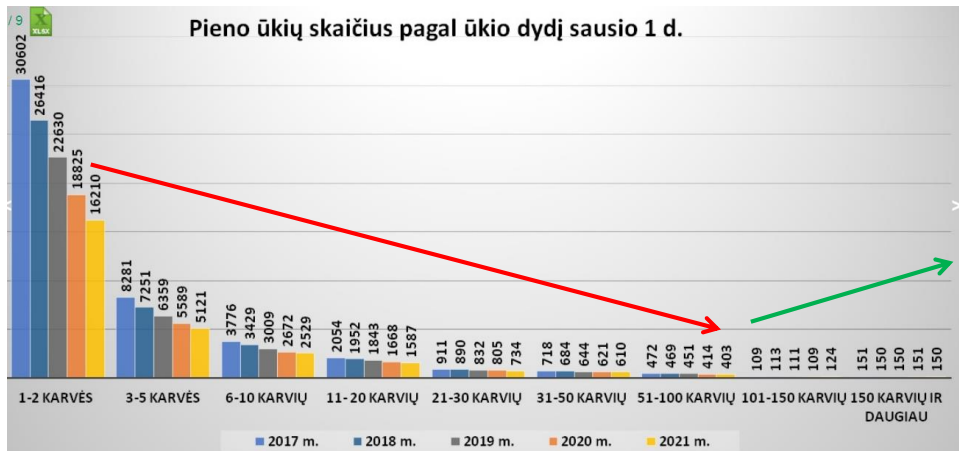
- Dažnėjančios ekstremalios oro sąlygos;
- Stipriai pradėjusi augti pieno gamyba tiek LR tiek ES, tiek pasaulyje;
- Mažėjantis pieno ir pieno produktų vartojimas pasaulyje;
- LR bankroto grėsmė bent vienai didesnei pieno perdirbimo įmonei;
- Monopolinis pieno kainų diktavimas;
- Dažni LR Žemės ūkio ministro pasikeitimai....



Statistika







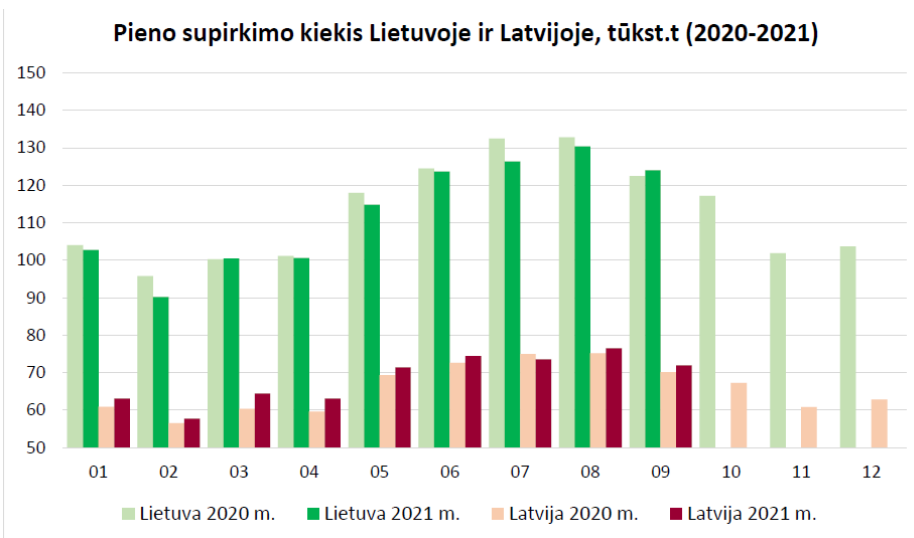
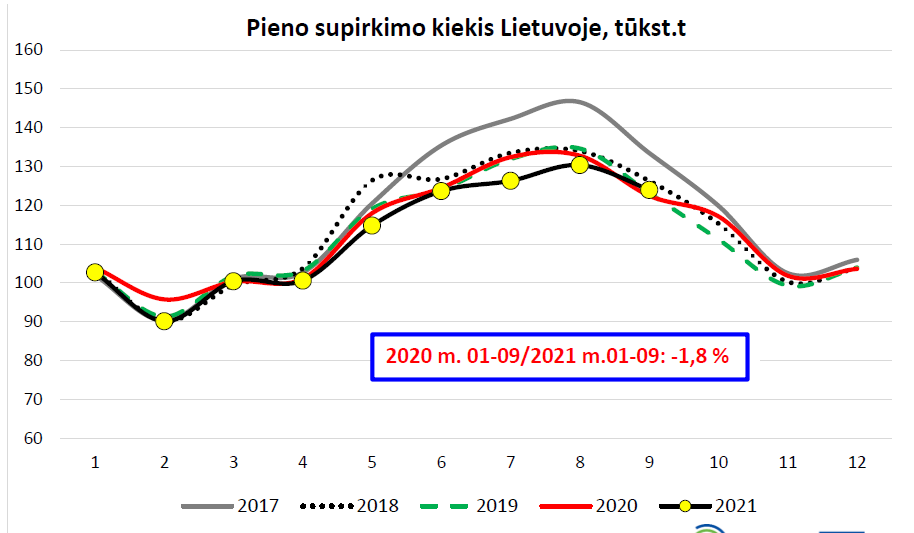
LIETUVOS PIENO GAMINTOJŲ ASOCIACIJA

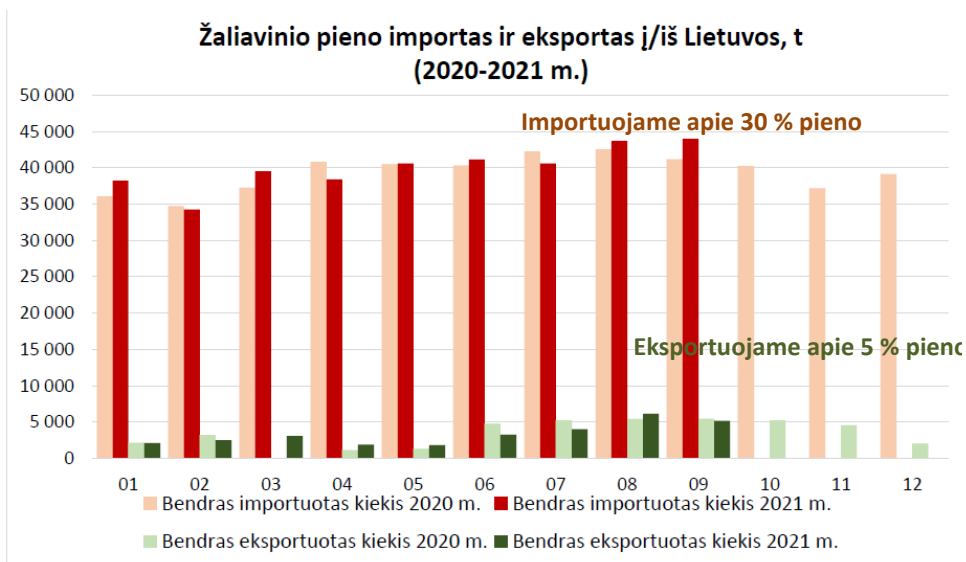
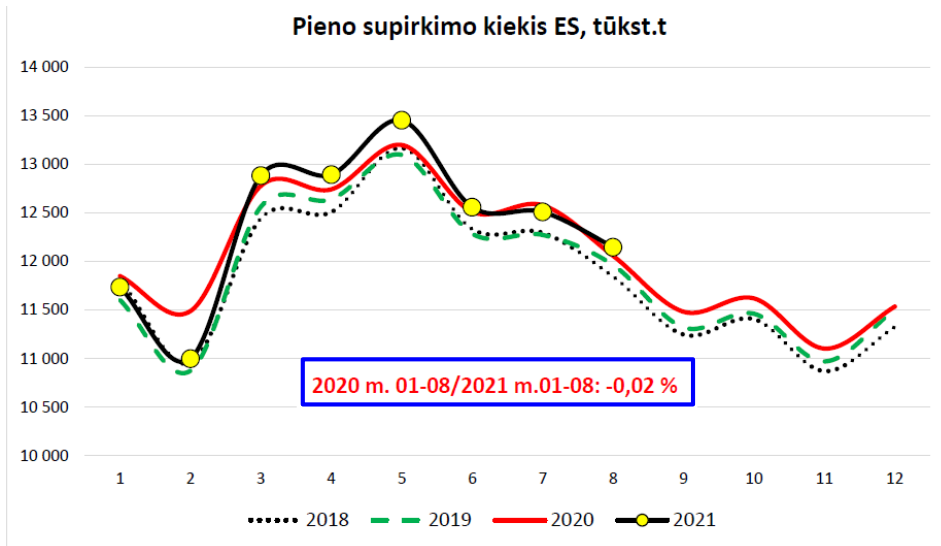
Ūkių pasiskirstymas pagal karvių skaičių Lietuvoje

	2020-10-01	2021-09-01	2021-10-01	Pokytis, vnt.		Pokytis, proc.	
				mėn.	metų	mėn.	metų
Ūkių turinčių iki 20 karvių							
Ūkių skaičius	26 330	23 446	22 945	-501	-3 385	-2,14	-12,86
Karvių skaičius	83 411	77 967	76 433	-1 534	-6 978	-1,97	-8,37
Ūkių turinčių nuo 20 karvių							
Ūkių skaičius	2 170	2 087	2 083	-4	-87	-0,19	-4,01
Karvių skaičius	154 777	154 482	154 020	-462	-757	-0,30	-0,49
Viso:							
Ūkių skaičius	28 500	25 533	25 028	-505	-3 472	-1,98	-12,18
Karvių skaičius	238 188	232 449	230 453	-1 996	-7 735	-0,86	-3,25

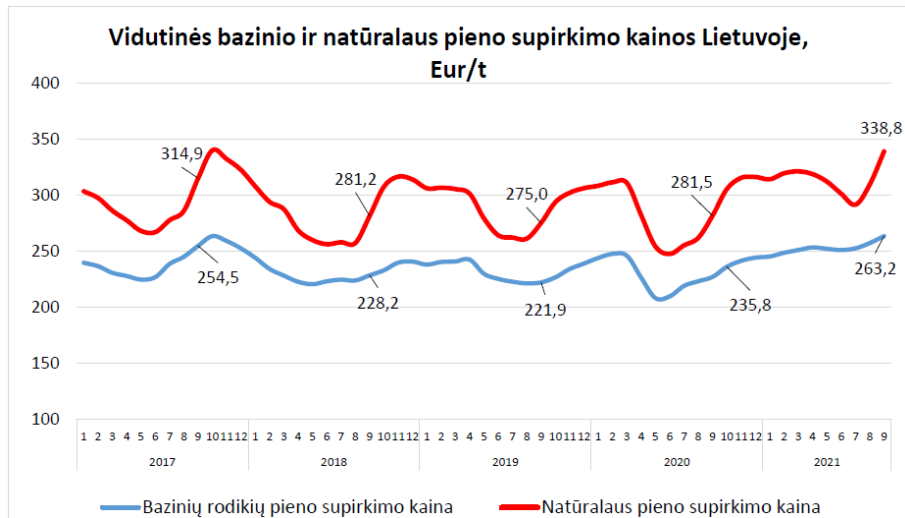


Pieno supirkimo kiekis

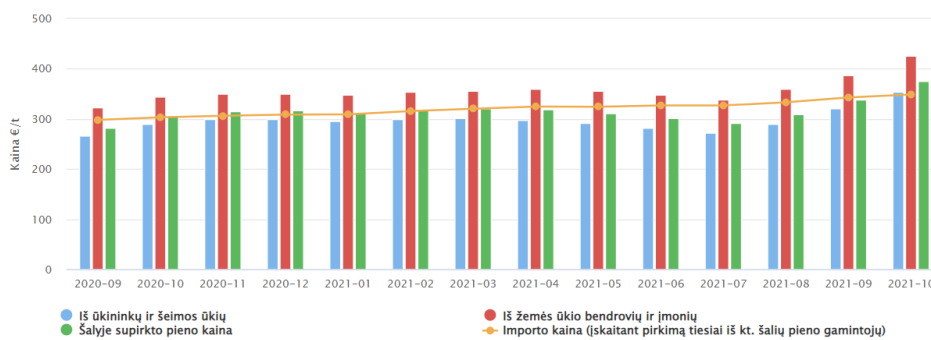




Pieno kaina



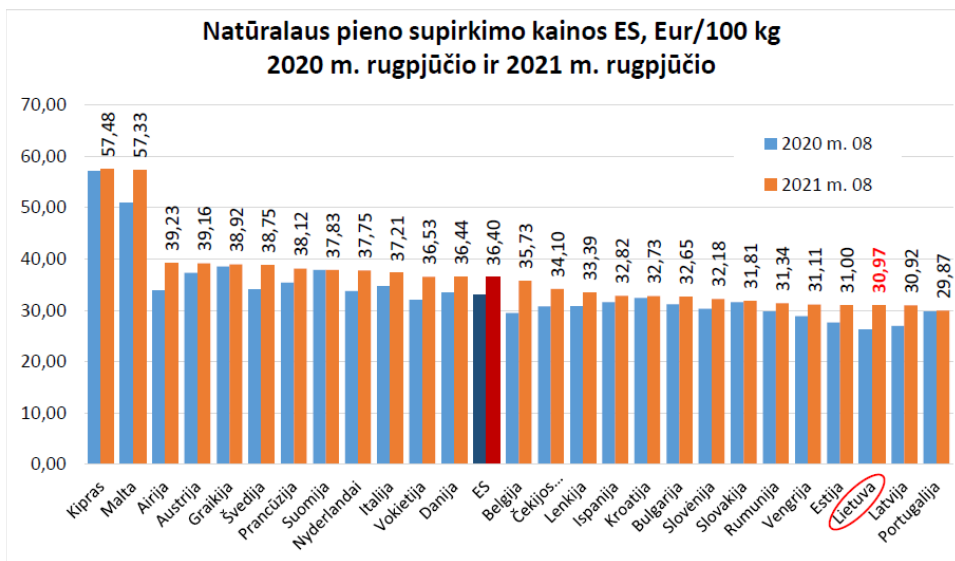
Žalio pieno supirkimo kainų palyginimas



Daugiau informacijos rasite: [LŽŪMPRIS](#)

Šaltinis: Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema (LŽŪMPRIS) © VĮ ŽŪIKVC





- <https://youtu.be/HdNLOPzSSvs>



VEIKSNIAI - LEMIANTYS PIENO KAINĄ LIETUVOJE

- Pieno produktų kaina ES ir pasaulinėse biržose;
- Produktų likutis ES intervenciniuose sandėliuose;
- Produktų likutis prekybininkų sandėliuose;
- Gamtos stichijos ES ir kitose pasaulio vietose;
- Treiderių pasisakymai – nuomonės;
- Gandai (kur dažnai minima frazė „gali būti kad bus“);
- Naujų rinkų atsivėrimas (Indija , Kinija....);
- Parduodamo produkto vardo žinomumas;
- Parduodamų produktų kiekių kontraktų dydžiai;
- Ar produktai parduodami kaip spotiniai ar ne;
- Lietuvos įmonių gaminamų produktų krepšelio pasiskirstymas;
- Azijoje bei Amerikoje pieno produktų iš ES paklausa;
- Kinijos poreikis importuojamiems pieno produktams;
- Pieno žaliavos pasiūlos kiekis Naujojoje Zelandijoje (augimas 5,5%);
- Pieno produktų paklausos ir pasiūlos santykis;
- Pieno gamybos padidėjimas pasaulyje;
- Mažėjantis pieno ir pieno produktų vartojimas pasaulyje;
- Bendras žaliavų, ypač žalios naftos kainų kilimas/kritimas;
- Ekonomikos augimas daugelyje regionų



Ačiū už dėmesį !

Mindaugas Petkevičius

